

SØSTER

En fotoudstilling af

Signe Vilstrup /
PlanBørnefonden

Intro

Dorthe Petersen

CEO PlanBørnefonden

Faridah er bare 14 år gammel, da hun bliver gravid første gang. Hun bliver mor, før hun selv har forladt barndommen, og det ødelægger hendes mulighed for at gå i skole.

Faridahs historie er en vigtig påmindelse om de konsekvenser, det har, når piger og kvinder ikke selv kan bestemme over deres egen krop. Hendes historie er hård og grufuld, men desværre ikke unik. Hvert år bliver 2 millioner piger under 15 år gravide, og langt de fleste bliver dermed en del af de 132 millioner piger på verdensplan, som ikke går i skole.

Faridah er ansigtet på netop den svimlende statistik og derfor også ansigtet på Signe Vilstrups udstilling "Søster", og det program du sidder med i hånden.

Men Faridah, Rebecca, Nagulu og alle de andre modige piger og unge kvinder i Søster-udstillingen er meget mere end triste tal i en statistik. Deres historier vidner om den ubegribelige styrke, som de besidder. Selv i svære perioder rejser de sig og kæmper for en bedre fremtid for deres børn, dem selv og hele deres samfund. Det er en vigtig kamp, for vi ved, at for hvert år en pige går i skole, stiger hendes livsindkomst med 12 procent.

I dag er Faridah 23 år og mor til to. Hun har kæmpet sig tilbage i skole, og hun arbejder for, at andre piger og unge mødre kommer i skole og får bedre økonomiske muligheder. Netop det søstersind, som Faridah og alle de andre piger og unge kvinder i udstillingen udviser overfor hinanden, har givet inspiration til udstillingens titel - Søster.

Alle piger i Søster-udstillingen er talerør for de millioner af udsatte piger og kvinder verden over, som kæmper for retten til at gå i skole og bestemme over egen krop og fremtid. Dem, hvis historier, vi så sjældent hører.

Tusind tak, fordi du tager dig tid til at høre og huske deres historier og se på de smukke portrætter.

Citat

Signe Vilstrup

Fotograf

“De besidder et ukueligt livsmod, håb og optimisme – og et søstersind, som er imponerende at være vidne til.”

”Da jeg kom hjem fra Uganda, var der ingen tvivl om at udstillingen skulle hedde ”Søster”. Det viste sig hurtigt, da jeg kiggede billederne igennem, at der var en rød tråd i pigernes historier. Til trods for at de alle lever under vanvittigt hårde omstændigheder og har forfærdelige oplevelser med i bagagen, så har de hinandens ryg. De tilbyder hinanden opbakning, husly og mad i selv de sværeste tider. Jeg syntes man kan se på billederne, at pigerne og de unge kvinder har en kæmpe styrke. Det kom frem helt af sig selv og krævede ingen instruktion. De bærer sig selv med værdighed og stolthed. De besidder et ukueligt livsmod, håb og optimisme – og et søstersind, som er imponerende at være vidne til.”

Forord

Josephine Skriver

Topmodel og PlanBørnefonden - ambassadør

Jeg mødte Signe Vilstrup første gang, da jeg som ung tog mine første skridt ind i den modebranche, som siden er blevet min hjemmebane. Signe Vilstrup var allerede sikker bag kameraet, og det blev hurtigt tydeligt for mig, at hun har et helt særligt blik på verden: Gennem Signe Vilstrups linse bliver vi alle smukkere og stærkere.

Hun tager til dagligt billeder af verdens rigeste på store sets med mange mennesker under sig, men hun arbejder lige så godt med en lommelygte som eneste lyskæde i et blikstur i et slumområde – og resultatet bliver, som det kan ses i ”Søster”, lige så smukt.

Det var lærerigt for mig at rejse til Uganda med Signe Vilstrup og sammen møde nogle af de kvinder, du nu skal møde i ”Søster”.

De historier som Faridah og de andre piger og unge kvinder fortæller os er ekstreme, men de vidner også om, hvor meget vi kvinder har til fælles. Vi kan alle relatere til frygten ved at gå alene hjem om aftenen, at blive antastet i bussen og at leve i en verden, der er skabt til mænd og i mindre grad til kvinder. Det er på samme tid fascinerende og skræmmende at opleve.

Signe Vilstrup har indfanget pigernes skønhed, styrke og sammenhold. For på trods af overgreb og modstand mod deres køn støtter de hinanden og forsøger at ændre de vilkår, som piger og kvinder vokser op under.

Mødet med pigerne har vist mig, hvor vigtigt det er, at vi kvinder støtter hinanden og kæmper sammen for ligestilling. Så vi kan gå trygt gennem verden - uanset om vi befinder os i Kampala eller København.

Faridah

Afvisningen

Hun tager sit fineste tøj på: En lang nederdel og en skjorte uden huller i. På turen gennem de mudrede stier gør hun sig umage for ikke at gøre sit tøj beskidt. Hun tager først én bus, skifter til en anden. Faridah banker på døren til skoleinspektørens kontor. Hun har alle sine skolepapirer med i hånden. ”Du har jo født et barn, du har truffet et valg. Skolen er ikke et sted for mødre”.

Det tager hende næsten tre timer at komme hjem til blikskuret, hvor hun bor med sin datter og søskende.

Faridah er 14 år, da hun første gang bliver gravid. Det er resultatet af ikke at have adgang til prævention eller viden om, hvordan man bruger den, og konsekvensen af en fattigdom så massiv at man må betale med sin krop for at få råd til at komme i skole.

”Vi havde solgt næsten alt, hvad vi havde, det var blevet sent, og jeg husker, at turen hjem i mørket virkede uoverskuelig”. Faridah er lige fyldt 15 år og er fire måneder henne i sin graviditet. Hver eftermiddag frem til klokken et om natten sidder hun i vejkanten og sælger chips og peanuts i små poser til chaufførerne på motorcykeltaxaerne, mænd på vej hjem fra arbejde, og mænd, der tror, at de kan få mere end peanuts for den kvarte dollar, de betaler.

Klokken er blevet halv to om natten. I Faridah og venindens lommer ligger hele dagens omsætning svarende til tre-en-halv dollar. I armene har de gryder, et tæppe og en pose med de sidste af varerne der ikke blev solgt. De hører dem længe inden, de kan se dem i mørket. Det er lyden af fire mænd, der råber mens de high-fiver hinanden og griner højere og højere og mere og mere skingert.

”Det er som at være fanget i en tunnel, hvor en lastbil kommer kørende imod dig med 100 km i timen, og du ved, at du ikke kan komme væk”. Faridah og veninden sætter i løb. Faridah husker, at hun holder om sin mave, mens hun spæner mellem blikskurene. Hun skriger på hjælp, men ingen reagerer. Hun taber alt, hvad hun bærer, også hele dagens indtjening. Hun har kun ét mål: at få maven i sikkerhed. Venindens skrig er det sidste, hun hører, inden hun smækker døren bag sig.

Faridah ringer til politiet. De vil have penge for at rykke ud, men hun har ingen. Hun banker på hos naboerne, men ingen tør at hjælpe. Næste dag finder hun veninden med halsen skåret over i et blomsterbed for enden af gyden.

Hun er alene om at forsørge sig selv og sine to børn. Og så er Lamula også kommet til. En sky 12-årig, der ikke har andre steder at være. Begge forældre er døde, og Lamulas bedstefar er gammel og kan ikke længere arbejde og forsørge hende.

Faridah er kommet tilbage i skole og sørger for, at begge hendes børn og Lamula har nystrøgne uniformer på i skole. Hun arbejder hver aften for at kunne overleve, og de sidste minutter der er tilbage af døgnet, bruger hun på frivilligt arbejde. Hun hjælper piger med at blive i skolen, og underviser unge kvinder i, hvordan de undgår at give deres krop i bytte for småpenge til at overleve for. Om lidt begynder Faridah på universitetet. Hun vil være advokat.

”Han sagde, at han havde en gave til mig. Jeg skulle bare møde op et sted bag skolen, når alle var gået hjem.

Så voldtog han mig. Jeg var 13 år gammel, da jeg blev gravid.”

Rebecca

”Jeg troede, at det ville løse alle mine problemer, hvis jeg blev gift. Det var bare begyndelsen på alle mine problemer. Han slog mig. Hver eneste dag.”

Rebecca er 17 år, da hun gifter sig med en mand, der lover at forsørge hende og hendes søskende. Efter to måneder er hun gravid, og hun tænker, at hun ikke længere vil være ensom, når babyen kommer. Tyve timer efter at hendes datter er kommet til verden, dør den lille pige. ”Jeg havde ingen at dele det med. Jeg tænkte, at nu var det slut. Jeg ventede bare på at dø.”

Et år senere får hun hjælp. Hun kommer med i en gruppe, hvor kvinder lærer at sy genanvendelige bind ud af gamle stofrester. Det er første gang, at Rebecca har adgang til andet end gamle aviser og klude, når hun har sin menstruation. Hun får undervisning i, hvordan man dyrker frugter og grønsager. Nu sælger hun tomater og bananer. Der er nok til at forsørge familien og nok til at lægge næsten en dollar til side om dagen til en opsparing. Rebecca drømmer om at få råd til en symaskine, så hun kan starte sin egen forretning. Hun er blevet 23 år og er mor til to piger. Børneflokket tæller også to andre børn, som hun er blevet forsørger for. Derudover giver hun husly til to teenagemødre, der er smidt ud hjemmefra. De bor otte mennesker på 11 kvadratmeter.

Nagulu

”Vi var ti børn, og min far havde to koner. Han drak hver eneste dag. Der var ingen penge. Der var aldrig mad nok.” Nagulu fik lov til at gå i skole, indtil hun var 15 år. Derefter blev hun sendt fra landsbyen og ind til sin storesøster i Kawempe-slummen i Kampala, fordi familien manglede penge. Men hos søsteren er der meget lidt plads og mange munde at mætte: ”Du må finde dig en mand. Jeg kan ikke forsørge dig.” Nagulu møder en ældre mand, der har sit eget skur, samler skrald og sælger det. Han har flere kærestes, men Nagulu har endelig fået et sted at sove. Kort tid efter er hun gravid, og to måneder før sin 16-års fødselsdag føder hun sin første datter.

”Han havde fundet en anden og ville ikke have noget med min datter og mig at gøre. Jeg fødte alene på hospitalet. Jeg havde intet tøj at give hende på. Hun blev svøbt i min t-shirt.” Otte måneder senere kom faren til Nagulus datter tilbage, og de bor stadig sammen. Nu er Nagulu mor til tre piger. ”Det vigtigste for mig er, at de får seksualundervisning. Det fik jeg aldrig. Jeg har lært det på den hårde måde. De skal lære, hvordan man beskytter sig selv.”

Nagulu sidder ved et lille bord i døråbningen i det skur, hvor hun bor. Det er det sted, hvor der er lys nok til, at hun kan se kanterne på papirposerne hun limer sammen. Dem sælger hun til bageren, der fylder dem med fedtdryppende samosaer og sprøde boller. ”Det er vigtigt for mig at vise mine døtre, at jeg kan tjene penge. Vi har nok til, at vi kan få et måltid om dagen.”

Betty

”Første gang spiste jeg urter. Min veninde havde sagt, at hvis jeg spiste dem, kunne jeg komme af med barnet. Jeg ville bare gerne dø. Jeg blev fundet bag en busk i haven. Min bror tog fat i mit hår og trak mig gennem græsset og ind i huset. Så tævede han mig så voldsomt, at jeg besvimed.”

Betty er 14 år, da hun bliver sendt afsted til en anden landsby. Hun skal i lære som frisør. Det er slut med at gå i skole. Hun skal hjælpe frisøren med husarbejde for at betale for sin læreplads. Betty er alene hjemme i huset og sover, da frisørens ældre bror kommer forbi. Han er mere end dobbelt så gammel som Betty, er gift og har tre børn. Betty vågner ved, at manden ligger oven på hende. Hun prøver på at skribe, men han presser sin hånd mod hendes mund.

Der går seks uger, før hun begynder at føle sig træt. Kroppen føles anderledes. Hun tør ikke fortælle nogen om voldtægten. Frisøren opdager hendes mave, der er begyndt at bule, og sender hende hjem til sin mor. Moren banker hende. ”Du forstår ikke, hvad det er for en skam, du har bragt over os.” Betty tager mod til sig og fortæller sin mor, at graviditeten er resultat af en voldtægt. ”Det er din egen skyld. Du har selv lagt op til det.”

Hun kan ikke gå ud, hun kan ikke gå på markedet og ikke gå i kirke – alle steder råber de af hende, kalder hende luder og peger. Præsten peger direkte på hende og siger i kirken, at det er den skam, man må leve med, når man ikke følger Guds ord. Hun er fem måneder henne, da hun tager piller. En hel håndfuld. Livet skal bare slutte. Hun bliver fundet og kørt til udpumpning på hospitalet. Da Betty vågner, hiver moren hende hen til landsbyens ældste. Han tæver hende som straf for abort- og selvmordsforsøget. Da hun er syv måneder henne, forsøger hun at hænge sig selv. Det mislykkes også.

Da hun føder sin datter, giver moren hende et ultimatum. ”Enten giver du hende væk, eller også forsvinder du. Jeg vil ikke forsørge jer begge to.”

I dag bor Betty hos Rebecca i Kampala og drømmer om at blive frisør. ”Jeg savner min datter hvert eneste sekund”.

”Jeg var 15 år, det var han også. Vi var kærestes, og vi var alene hjemme.

Mine forældre smed mig ud, da de opdagede, at jeg var gravid. Jeg sov på jorden ude i bushen.”

Sofia

Sofia arbejder som tjener på en lokal bar. Hun bringer bløde, varme fritter og lunkne øl til de små forretninger, der ligger i nærheden. Det er en af kunderne, der ender med at blive hendes kæreste. ”Du kan ikke klare dig alene her, du er nødt til at have en, der passer på dig. Ellers klarer du dig ikke,” sagde han til hende.

En dag henter han hende, da hun har fri. Tager hende med hjem til det skur, han bor i. Der lugter råddent, og hun husker, hvor ondt det gør mellem hendes ben, da hun rejser sig næste morgen. En veninde opdager graviditeten, da Sofia er fire måneder henne, og fortæller hende, at hun kan få en abort. Det er ulovligt og koster mange penge, men der er masser af steder, man kan få det gjort. ”Jeg blev så bange, da jeg fandt ud af, at jeg var gravid. Jeg havde lyst til at løbe væk, men jeg havde ingen steder at løbe hen.”

Sofia vokser op i en landsby hos præsten og hans kone. Da hun er 14 år, bliver hun sendt til Kampala for at bo hos sin mor. Skolerne har været lukket i to år på grund af COVID-pandemien. ”Jeg ville gerne have været tilbage i skolen, men min mor havde ikke råd, jeg var nødt til at finde mig et job.”

”Min mor blev vred, da hun opdagede min graviditet. Men hun har sagt, at hun gerne vil hjælpe mig med barnet. Jeg har altid haft en drøm om at blive advokat, men den drøm har jeg mistet. Nu drømmer jeg om at blive lærer, så jeg kan undervise piger, så de ikke ender i samme situation som mig.”

Leyla

Leyla og hendes mor er næsten hjemme, da de opdager, at de har glemt køkkenkniven på markedet, hvor de hver aften sælger suppe. Leylas mor beder hende gå tilbage på markedet og hente den.

Han kommer ud af en gyde. Hun når ikke at reagere, før han vælter hende omkuld. Han tager fat om hendes hals med den ene hånd, den anden hånd river hendes trusser ned. Leylas veninde skaffer hende piller, så hun kan få en abort, så ingen behøver at få noget at vide. Hun bløder og tror, at fosteret er væk. Men maven bliver ved med at vokse. Alle taler om hende. Hun føler at alle vender hende ryggen. Hun er 16 år, da hun føder sin søn. Hun tager tilbage i skole to dage senere. Hendes mor passer babyen, og Leyla tager bussen hjem i frikvartererne for at amme ham.

”Det har taget lang tid at lære at elske ham. Jeg kunne slet ikke se på ham. Min mor sagde til mig, at jeg ikke måtte hade ham. Det er jo ikke hans skyld”.

Leyla er nu 19 år og det er lykkedes hende at komme på universitetet. Samtidig arbejder hun frivilligt i en gruppe, hvor hun hjælper andre unge mødre. Hun drømmer om at blive psykolog.

”Ingen skal ikke være så ensom som jeg følte mig. Jeg fortæller aldrig, at mit barn er et resultat af en voldtægt. Jeg har faktisk aldrig fortalt om det før nu. Jeg har bare sagt, at det var en kæreste, der forlod mig. Voldtægten skal ikke være en del af min søns og min historie.”

Citat
Federia

”Mine forældre betalte for, at jeg kunne få ekstraundervisning hos en privatlærer.

Tredje undervisningstime voldtog han mig. Han truede mig til ikke at sige noget. Jeg fortalte det til mine forældre. Han stak af, og i dag er han lærer i en anden by.”

Fahidah

”Hvad havde du på?” spørger betjenten i afhøringslokalet. Fahidah samler lagnet omkring sig inden hun svarer: ”Pyjamas”

”Så er du jo selv ude om det. Hvorfor havde du ikke ordentligt tøj på?”

Den 1. december 2019 ligger 14-årige Fahidah i en seng under et tæppe med nattøj på i sin kusines hus. Fahidah skal babysitte kusinens søn. Hun hører dem ikke, da de bryder ind. Hun opdager dem først, da hun mærker hans vejrtrækning mod sin hals og kort efter en kniv mod struben. ”Jeg skærer dig i stykker, hvis du sladrer.”

Det er kusinens nabo, der næste dag fortæller om indbruddet. Moren og kusinen tager Fahidah med til politistationen. Efter afhøringen får hun en fortrydelsespille og forebyggende HIV-medicin. Fahidah er lammet af angst.

”Jeg var først i sorg, kunne ikke sove og kunne ikke spise. Det varede i lang tid. Jeg kunne heller ikke græde.

Jeg skammede mig. Siden kom vreden og lysten til hævn”.

Fahidah har ikke været i skole siden 2019. Hendes mor har ikke penge til at sende hende tilbage. ”Jeg har en drøm om at kunne arbejde på en klinik for voldtægts ofre. Jeg vil så gerne have, at de ved, at det ikke er deres skyld. Lige meget, hvilket tøj de har på”.

*”Min kusine blev giftet
bort, da hun var 15 år.
Jeg vil ikke ende
som hende.”*

”Jeg vil gerne hjælpe andre piger, så de undgår at droppe ud af skolen på grund af menstruation.”

PlanBørnefonden kæmper for, at piger og unge kvinder kommer i skole, får en uddannelse og kan bestemme over egen krop.

Vil du være med i kampen?

Støt her.

Tak til

Josephine Skriver

Anne Mondrup, Tomorrow Management

Dystan & Rosenberg

Værksted For Fotografi

Hotel Skt. Petri

Tekster af Signe Holme, PlanBørnefonden

Grafik og layout af Kristina kordovsky

